

❖ ایکتر یا زردی نوزادی:

یکی از بیماری های رایج در دوران نوزادی می باشد که تقریباً ۶۰ درصد نوزادان رسیده و ۸۰ درصد نوزادان نارس پس از تولد دچار درجاتی از زردی می شوند . در اثر تخریب گلبول های قرمز، ماده ای زردرنگ به نام بیلی روبین در خون ایجاد می شود. این ماده به طور طبیعی به وسیله کبد از خون برداشته می شود و از آنجا که کبد نوزاد رسیدگی کامل را ندارد؛ در هفته اول تولد معمولاً این ماده در خون زیاد شده و سبب بروز زردی می گردد . اگر در روزهای ۷-۲ باشد فیزیولوژیک محسوب می شود و اگر در ۲۲ ساعت اول تولد باشد و یا با بزرگی کبد و طحال و کم خونی همراه باشد؛ پاتولوژیک محسوب می شود. گاهی نیز زردی، ناشی از شیر مادر است.

❖ تشخیص زردی:

علامت زردی، زرد شدن سفیدی چشم، پوست و مخاط ها است و باید نسبت به آن حساس بود. هرچه به پاها برسد یعنی عدد زردی بالاتر

و نگران کننده تر است. در بسیاری از موارد ارزیابی چشمی، کافی نبوده و پزشکان با آزمایش خون، مقدار زردی و نوع زردی را تعیین می کنند . البته همیشه زردی تنها علامت نیست. اگر در کنار زردی علائم دیگری مانند بی حالی یا خوب شیر نخوردن و یا بالا و پایین بودن درجه حرارت بدن وجود داشت احتمال خطر بالاتر است و باید به پزشک مراجعه کرد.

❖ درمان زردی :

برای درمان زردی برای نوزاد فتوتراپی شروع می شود؛ در این روش از لامپهای مهتابی با نور آبی (لامپ های فلورسنت) جهت کاهش سطح زردی استفاده می شود . نکاتی که در این مورد باید رعایت شود

۱ - حتماً چشم نوزاد باید پوشش داشته باشد

۲ - ناحیه تناسلی نوزاد، پوشش داشته باشد

۳ - پوست بدن نوزاد در مدت فتوتراپی نباید چرب شود

❖ عوارض فتوتراپی:

= مدفوع شل و سبز رنگ، قرمزی زودگذر پوست، تغییر رنگ پوست به قهوه ای و خاکستری، تب، اسهال، کم آبی بدن .

❖ شرایط نیاز به تعویض خون:

زردی در عین حال که مشکل شایعی است و برای تعداد زیادی از نوزادان رخ می دهد؛ چنانچه به موقع درمان نشود، می تواند در درصد پایینی مشکل ساز شود . در موارد افزایش شدید زردی خون که احتمال به وجود آمدن مشکلات مغزی در آن باشد؛ تعویض خون ممکن است انجام شود. مقدار زردی و شدتی که در آن نیاز به تعویض خون پیدا می شود با توجه به سن نوزاد و نارس یا رسیده بودن نوزاد مختلف است. در این موارد به پزشک خود اعتماد کنید و مطمئن باشید که پزشک نوزاد شما برای نوزادتان بهترین اقدام را در برطرف کردن زردی وی انجام می دهد.

❖ عوامل زمینه ساز زردی :

= ناسازگاری گروه خونی مادر و نوزاد (مادر O و نوزاد A یا B)

= وجود عفونت در نوزاد

= کم کاری تیروئید

مرکز آموزشی درمانی، بیمارستان سینا
شهرستان زرد

زردی در نوزاد

گروه هدف: بیماران
واحد آموزش به بیمار

تاریخ بازنگری: زمستان ۱۴۰۲

= زرد شدن از صورت شروع شده و بتدریج به تمام بدن گسترش می یابد.

= رژیم غذایی مادر تأثیری بر روند بیماری ندارد.

= رنگ زرد شیر مادر باعث بروز زردی نمی شود.

= اگر پزشک دستور به گرفتن نمونه ادرار داده است طبق راهنمایی پرستاران، از نوزاد خود نمونه گیری ادرار را انجام دهید.

= جهت چک مجدد زردی حداقل ۲۰-۲۲ ساعت بعد از ترخیص به پزشک اطفال مراجعه کنید.

= در صورتی که نوزادان مبتلا به فاویسم (حساسیت به باقلا و بعضی داروها) می باشد، دقت بیشتری داشته باشید، زیرا احتمال زردی در نوزاد شما بیشتر است. به توصیه های پرستاران در مورد فاویسم دقت کنید .

منابع:

پرستاری ونگ، ۲۶۱۰

پرستاری بهداشت مادران و نوزادان، میترا ذوالفقاری

= تأخیر در دفع مدفوع

= تغذیه ناکافی با شیر مادر

= مصرف برخی داروها توسط مادر

= دیابت مادر

= پلی سیتمی یا پرخونی

= نارس بودن نوزاد (زیرا احتمال عفونت بالاتر است، عمر گلبول قرمز در این نوزادان کمتر است و کبد کارایی کمتری دارد.

❖ نکات مورد توجه مادران:

= قطع شیر دهی توصیه نمی شود مگر با نظر پزشک

= استفاده از لامپ های مهتابی خانگی تأثیری در درمان ندارد.

= ازدادن هرنوع ماده غذایی غیراز شیر مادر (مانند آب قند، ترنجبین) خودداری نمایید. هرچه نوزاد شیر بیشتری بخورد، زردی او سریع تر برطرف می شود.

= از کافی بودن شیر خود برای تغذیه نوزاد اطمینان حاصل کنید.